

**НАУКОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНО-
ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ НАДАННЯ ЗАГАЛЬНО ДОСТУПНИХ
ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ**

У статті представлена еволюція поглядів вчених-економістів на проблему сутності та змісту організаційно-економічного механізму надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг. Наведено авторське визначення цієї категорії і запропоновано концептуальне положення організаційно економічного механізму надання телекомунікаційних послуг, впровадження якого спрямоване на підвищення ефективності роботи підприємства та його конкурентоспроможності.

Постановка проблеми. Незважаючи на складності сучасного економічного та політичного стану України, підприємства ТК галузі насичують ринок послугами. ТК галузь має ряд проблем, рішення яких являється необхідною умовою забезпечення внутрішньої стабільності держави та зміцнення її позицій на міжнародній арені. Надання ЗдТК послуг, як найбільш необхідних, являється стратегічно важливою задачею для розвитку національної економіки України.

Визнання світовим співтовариством сектору інфокомунікацій у якості одного з найбільш значимих факторів формування національної економіки ставить перед урядами й адміністраціями зв'язку всіх держав завдання всілякого розвитку телекомунікаційної інфраструктури й забезпечення доступності до неї всім користувачам. Значимість цього завдання підкреслена в прийнятій лідерами восьми найбільших країн миру Окінавської хартії глобального інформаційного суспільства, у якій заявлено про невід'ємне право кожної людини на доступ до інформаційних і телекомунікаційних мереж.

Відповідно до правил ЄС телекомунікацій, загальнодоступна послуга доступу до телекомунікаційної мережі є необхідною умовою для соціальної інтеграції. Це гарантує, що основні послуги зв'язку високої якості завжди доступні за доступними цінами, навіть якщо ринок не забезпечує їх за нормальних комерційних умов. Цей набір основних послуг, які доступні для більшості громадян та вважаються необхідними для участі в житті суспільства, у більшості країн світу називаються «універсальна послуга». Але ми надалі будемо використовувати термін загальн -доступні телекомунікаційні послуги

(ЗдТП), згідно до визначення закріпленому у Законі України «Про телекомунікації». У практиці Європейського Союзу універсальна послуга визначається як мінімальний набір послуг зв'язку, які являються доступними для всіх кінцевих споживачів у країнах-членах, незалежно від географічного розташування.

Проблема розробки та впровадження дійового організаційно-економічного механізму (ОЕМ) надання ЗдТП залишаються актуальними як у теоретичному, так і в практичному аспектах, тому що соціально важливі проекти у сучасних умовах української економіки є необхідними з одного боку, та мало дослідженими з іншого. Особливо важливою є досліджувана проблема з урахуванням погіршення економічного стану населення країни та збільшення соціальної відповідальності підприємств в умовах економічної нестабільності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Економічна наука вивчає діючи в економіці механізми, у тому числі і організаційно-економічні механізми (ОЕМ) управління підприємствами з середини 20-го сторіччя. Свій розвиток понятійний апарат організаційно-економічний (на ранніх стадіях «господарський») механізм управління пройшов у роботах багатьох дослідників, у тому числі: Абалкіна Л.І., Осипова Ю.М., Мочерного С.В., Буніча П.Г., Тамбовцева В.Л., Лисенко Ю.Г., Єгорова П., Мішеніна Н.В., Коваленко Н.В., Кульмана А., Буркова В.М., Кондратьєва В.В., Райзберга Б.А., Лозовського Л.Ш., Стародубцевої О.Б., Федоровича В.О. та інших авторів.

Свій закономірний розвиток понятійний апарат пройшов у працях багатьох дослідників, у тому числі Баластрик Л.О., Транченко Л.В., Моргачев І.В., Паламарчук О.П., Малицький А.А., Довгань Л.Є. тощо. У сучасній економічній літературі останніх років відзначено різноманітність поглядів на сутність та зміст ОЕМ підприємств.

Невирішена раніше частина загальної проблеми. У той же час, не дивлячись на велику кількість праць та досліджень з проблематики формування та визначення організаційно-економічного механізму відповідно до сучасного етапу розвитку економіки країни дослідженням у даному напрямку приділяється недостатньо уваги вітчизняними вченими-економістами. Особливо зважаючи на те, що різні галузі мають свою специфіку ОЕМ підприємств та його складових.

Не дивлячись на достатньо тривалий період досліджень та значну кількість праць з питання розвитку понятійного апарату «ОЕМ», вчені-економісти так і не дійшли до єдиного погляду на розуміння сутності ОЕМ. Також виявилися майже відсутні наукові дослідження з питань ОЕМ саме в напрямку надання телекомунікаційних та загальнодоступних послуг (ЗдТП).

Мета дослідження. Метою є визначення категорії «ОЕМ» для телекомунікаційної галузі, вивчення основних проблем формування та управління ОЕМ надання ЗдТП телекомунікаційними підприємствами, аналіз його структури та взаємозв'язків з метою підвищення ефективності та конкурентоспроможності ТК підприємств як на внутрішньому ринку, так і ТК галузі в цілому на світовій арені.

Виклад основного матеріалу. Згідно визначенню, наведеному у Політехнічному словнику [1], механізм – це система тіл, що призначена для

перетворення руху одного або декількох тіл в необхідні рухи інших тіл. Пряме значення терміну «механізм» означає внутрішній устрій машини, приладу, апарату, що приводить їх у дію. У переносному ж значенні «механізм» це є система, пристрій, що визначають порядок якого-небудь виду діяльності, процесу. Запозичення поняття «механізм» у технічних наук вченими-економістами мало за мету визначення та вдосконалення систем управління різними об'єктами. Воно повинно бути виправдано, а також не повинна нівелювати або спотворювати саму сутність даного терміну. Виходячи з цього можна зазначити, що в основу економічного механізму полягає сукупність або послідовність деяких дій або явищ.

Економічна наука вивчає діючі в економіці механізми, у тому числі організаційно-економічний механізм (ОЕМ) управління підприємством із середини ХХ сторіччя. Теоретичне дослідження питань формування та розвитку ОЕМ на підприємствах набувало свого розвитку потягом певного часу, який можна умовно поділити на три етапи.

На першому етапі формування теоретичної бази у 1960-1980 р.р дослідження питання сутності, змісту та особливостей функціонування господарського механізму. було здійснено такими вченими-економістами, як Абалкін Л.І., Аганбегян А.Г., Буніч П.Г., Капустін Є.І., Медведьєв В.А., Федоренко В.П. Характер досліджень даного питання був зумовлений особливостями господарювання в умовах адміністративно-командної економіки. Особливістю економічних досліджень до початку ринкових відносин було те, що категорії «господарський механізм», «економічний механізм», «механізм дії економічних законів», «механізм функціонування економіки», «виробничо-економічний механізм», використовувались поряд з такими поняттями як організація виробництва, економічне стимулювання, методи управління тощо.

Наприкінці 80-х років у ХХ ст.. чеський вчений Я. Феріанц розмежував економічні категорії «економічний механізм» та «господарський механізм», підкресливши, що перший являється частиною другого[2]. Він вважав, що крім власне економічного механізму до господарського механізму відносяться сфери державного або господарського управління, а також державно-правова, господарсько-правова та інші галузі, або самоуправління. Під економічним механізмом він розумів систему об'єктивних відносин, виходячи з яких люди працюють для задоволення своїх матеріальних потреб. Сутність економічного механізму складають економічні категорії та закони.

Як визначає Мільнер Б. З. організаційний механізм ОМ управління - це система зв'язків певної організації, що виникають у динаміці. Натомість, Т. Конно організаційний механізм ОМ розглядає як засіб групування праць та проведення ліній підпорядкування, які об'єднують праці [3, 4]. Але, узагальнюючи розробки науковців можна визначити, що ОМ це сукупність організаційних засобів впливу.

Пізніше А.Кульман відмічав, що складовими елементами економічного механізму завжди одночасно виступають і вихідне явище, і завершальне явище, і весь процес, який відбувається в інтервалі між ними. Також від розділив економічні механізми на групи механізмів закритого та відкритого типів. У

першому випадку результатом являється відтворення у більших або менших масштабах вихідного економічного явища (наприклад, валютні механізми, механізми рівноваги між виробництвом та споживанням, фінансові механізми). У випадку відкритого типу механізму у результаті дії ЕМ виникає інше, відмінне від вихідного економічне явище, наприклад, механізми якісної оцінки.

Другий етап розвитку наукової думки щодо ОЕМ, що прийшовся на 90-ті роки ХХ ст, почався із переходом до ринкових відносин. Характерною ознакою став інший порядок пріоритетів: актуальними виявились проблеми самофінансування підприємств, самоокупності, підвищення конкурентоздатності продукції, виробництва та підприємства в цілому. Визначення найбільш видатних науковців на думку автора наведено у Табл.1. Варто зазначити, що в цей період набуває ваги тенденція ототожнення елементів ОЕМ із плануванням, організаційно-економічними факторами управління, економічними важелями та стимулами у виробництві.

Таблиця 1

Еволюція терміну «Організаційно-економічний механізм»

Етапи	Автори	Визначення Терміну
I етап Адміністративно-командна економіка	С. Дзарасов 1979 [5]	Господарський механізм – це система свідомого, організаційного впливу на економіку
	Феріанц Я. 1987 [2]	Розмежував поняття «господарський механізм» та «економічний механізм». ЕМ -це система об'єктивних відносин, виходячи з яких люди працюють для задоволення своїх матеріальних потреб. Сутність ЕМ складають економічні категорії та закони
II етап Розвиток ринкових відносин	Кульман А. 1993 [6]	ЕМ являє собою складну, динамічну, комплексну систему як об'єктивних, так і суб'єктивних економічних взаємозв'язків, які формують та приводять до руху економічні процеси. ЕМ – являє собою системи взаємозв'язків економічних явищ, які виникають у певних умовах під впливом початкового імпульсу.
	Лисенко Ю. Єгоров П. 1997 [7]	ОЕМ – система формування цілей та стимулів, які дозволяють перетворити під час процесу трудової діяльності рух (динаміку) матеріальних та духовних потреб членів суспільства у рух засобів виробництва та його кінцевих результатів, що направлені на задоволення платоспроможного населення.
	Брюховецька Н.Ю. 1999 [8]	ЕМ - складова господарського механізму суб'єкта господарювання, яка визначається оптимальним об'єднанням інтересів різноманітних ланок виробничого процесу, окремих груп та деяких працівників
	Астапова Г.В. 2001 [9]	ОЕМ – системи елементів організаційного та економічного впливу на процес управління

	Москаленко В.П; Шипунова О.В. 2003 [10]	ЕМ. З метою досягнення цілей підприємства, економічний механізм повинен включати функціональну підсистему (планування, прогнозування, ціноутворення, аналіз, облік), підсистеми забезпечення (інформаційне, нормативно - правове, внутрішні економічні відносини), економічні важелі (процентні ставки, ціни, тарифи, пільги, штрафи, економічне стимулювання), які у постійній і ефективній взаємодії між собою повинні забезпечити прибуткову діяльність підприємств.
	Козаченко Г.В. 2003 [11]	ОЕМ – сукупність управлінських елементів та засобів їх організації, інформаційної, мотиваційної та правової підтримки, шляхом використання яких із урахуванням особливостей діяльності підприємства забезпечується досягнення певних цілей.
III етап Становлення наукових поглядів про формування та розвиток ОЕМ	Л.О.Баластрик; Л.В.Транченко 2005 [12]	Подальше удосконалення та синтез наукової думки стосовно ОЕМ відобразилось у працях сучасних вчених - економістів, які особливу увагу приділяють економічному механізму управління підприємства на основі дослідження його впливу на мотиваційний механізм суб'єктів управління та визначають організаційно-економічний механізм управління підприємством як систему організації і управління, що включає певну сукупність взаємопов'язаних організаційно-правових, економічних та мотиваційних методів
	Моргачёв І.В. 2006 [13]	ОЕМ - Цілеспрямована та керована відкрита система, яка являє собою сукупність взаємозалежних та взаємодіючих принципів, процедур, методичних інструментів, критеріїв, суб'єктів та засобів забезпечення, стратегій, яка в залежності від масштабів організації та складності елементів може складатись із підсистем, які дозволяють привести до гармонії процеси, що відбуваються у рамках певних організацій, знизити рівень невизначеності та підвищити якість управлінських рішень.
	О.П.Паламарчук; А.А. Малицький 2011 [14, 15]	ОЕМ - комплексна система, що складається з системи забезпечення, функціональної та цільової системи, які містять певну сукупність організаційних і економічних важелів, що впливають на економічні і організаційні параметри системи управління підприємством з метою забезпечення ефективності управління і отримання конкурентних переваг.
	Довгань Л.Є. 2012 [16]	ОЕМ – сукупність організаційних та економічних важелів (кожному з яких властиві власні форми управлінського впливу), які здійснюють вплив на економічні та організаційні параметри системи управління підприємством, що сприяє формуванню та підвищенню організаційно-економічного потенціалу, отриманню конкурентних переваг та ефективної діяльності підприємства в цілому.

Існує багато визначень категорії «економічний механізм». Частіше зустрічається визначення економічного механізму, що направлений на управління будь-чим. На нашу думку найбільш загальне визначення належить С.Л. Іванові, що зазначає, що ОЕМ являє собою сукупність економічних методів, засобів, форм, інструментів, важелів впливу на економічні відносини та процеси[17]. Таким чином, взаємодія керованої та керуючої систем повинно забезпечуватись економічним механізмом управління.

Загалом вивчення та аналіз сутності економічного механізму на різних етапах і рівнях економіки дозволили сформулювати визначення економічного механізму підприємства як системи, що діалектично розвивається, видів і форм власності, методів господарювання, форм управління, інструментів і важелів державного регулювання та ринкової саморегуляції, які визначаються об'єктивними і суб'єктивними умовами певного історичного етапу розвитку держави, її інституціями для забезпечення ефективного функціонування підприємств.

На думку Ластаєва Т.Т. та Кайгородцева О.О. механізм функціонування визначає порядок взаємодії підприємств між собою та органом управління. У процесі такої взаємодії формуються організаційно-управлінські, виробничо-технологічні та фінансово-економічні взаємовідношення між господарствами що кооперується та підприємствами [18].

Організаційно-управлінський характер відносин в залежності від складу учасників такого об'єднання вимагає розробки та затвердження нормативних актів, створення органів управління, встановлення принципів договірних відносин.

Виробничо-технологічні взаємовідносини зачіпають безпосередньо виробничий цикл та проявляються через розподіл праці та обмін результатами діяльності.

Фінансово-економічні взаємовідношення (або розподільчі) виявляють себе у процесі встановлення розрахункових цін у інтегрованому виробництві, обґрунтування методів розподілу прибутку від спільної діяльності, використання кредитних/інвестиційних засобів для розвитку інтегрованої системи.

Визначення господарського механізму також набуло більш сучасного визначення. ГМ – це сукупність організаційних структур національних господарств (міністерства, відомства, тощо), конкретних форм господарювання (підприємства, акціонерні товариства тощо), методів управління, правових норм, що застосовуються владою у даній країні на основі врахування економічних законів та конкретної соціально-економічної ситуації, що складається в країні.

Також заслуговує на увагу визначення досліджуваної економічної категорії вченого Гросул В. А., який констатує, що «розробка організаційного механізму управління підприємством передбачає формування сукупності цілей, які обумовлюють необхідність його функціонування. При цьому необхідно визначити структуру елементів процесу формування цілей та їх взаємозв'язок, оскільки організаційний механізм управління повинен охоплювати всі рівні та напрями діяльності підприємства, систему цілей, яка включає цілі діяльності та цілі розвитку підприємства, а також можливості їх реалізації»[19].

Крім того, постає необхідність у визначенні структури економіко-організаційного механізму. Проведені дослідження показали що єдиної думки щодо структури економічного та організаційного механізму немає. Вчений, Зінов'єв Ф. схиляється до думки, що основними елементами економічного механізму є: форми організації суспільного виробництва (розподіл праці, розміщення, спеціалізація та ін.), форми господарських зв'язків, які забезпечують виробничі відносини між сферами виробництва та підприємствами; сукупність економічних важелів і стимулів впливу на виробництво [20]

Сучасна філософія господарювання співвідносить знання про господарство з моральними проблемами. Економіка дуже часто буває байдужою до морального, бо головним для неї є прибуток, його максимізація. У філософії «господарство» розглядається як цілеспрямований та ціннісно-організований спосіб відтворення буття, що функціонує і розвивається в єдності способу виробництва економічних, соціальних та духовно-світоглядних зв'язків даного суспільства.

Третій етап у розвитку наукових поглядів про сутність та зміст OEM промислових підприємств датується першим десятиліттям ХХІ ст.. Активна зміна зовнішнього середовища підприємства, процеси глобалізації особливо виділили завдання досягнення конкурентоспроможності підприємств, які активно працюють по міжнародним проектам та які мають значний обсяг виробництва та збут на зовнішньому ринку. Тому відбулося зосередження у формуванні та розвитку OEM на питаннях конкурентоспроможності.

Ряд вчених економістів Ф.С. Маршенкович, В.П. Василенко, Є.С. Оглобін та інші, у сучасному OEM виділяють два рівня: виробничо-економічний та соціально-економічний. Перший закликає отримувати та нарощувати ефект споживацької вартості на одиницю, що приймає участь у відтворенні матеріальних, трудових та фінансових ресурсів. Соціально-економічний рівень повинен розкривати рівень потреб суспільства у матеріальних та культурних благах, ступінь реалізації економічних інтересів.

Український вчений А. Малицький розглядає організаційно-економічний механізм управління підприємством як «сукупність організаційних і економічних важелів (кожному з яких властиві власні форми управлінського впливу), що чинять вплив на економічні і організаційні параметри системи управління підприємством, що сприяє формуванню та посиленню організаційно-економічного потенціалу, отриманню конкурентних переваг та ефективності діяльності підприємства в цілому» та досліджує його через системи забезпечення, функціональної та цільової системи [14]. Такої ж самої думки, із наголосом на вирішенні питання досягнення конкурентоспроможності, дотримується О.П. Паламарчук при вирішенні завдання ефективного функціонування і розвитку промислового підприємства у своїй роботі [15].

Організаційно-економічний механізм управління підприємством – це сукупність організаційних і економічних важелів (кожному з яких властиві власні форми управлінського впливу), що чинять вплив на економічні і організаційні параметри системи управління підприємством, що сприяє

формуванню та посиленню організаційно-економічного потенціалу, отриманню конкурентних переваг та ефективності діяльності підприємства в цілому.

Згідно сучасних розробок та уявлень про OEM в якості організаційно-економічного механізму слід розглядати комплексну систему, що складається з системи забезпечення, функціональної та цільової системи, які містять певну сукупність організаційних і економічних важелів, які впливають на економічні і організаційні параметри системи управління підприємством з метою забезпечення ефективності управління і отримання конкурентних переваг.

В економічній літературі відображено різноманітні погляди на сутність та зміст OEM підприємств, але варто зазначити, що в той самий час на сучасному етапі вітчизняними економістами приділяється недостатньо уваги цьому питанню. Різні галузі господарства визначають специфіку OEM підприємств, які їх складають. Недостатньо уваги приділяється змісту, тенденціям та напрямкам вдосконалення OEM що застосовується на підприємствах телекомунікаційної галузі нашої країни.

Дослідження багатьох вчених виявили що OEM управління ефективністю підприємства, конкурентоспроможністю, інноваційною діяльністю підприємства, якістю продукції промислового підприємства, ресурсного потенціалу підприємства, можна вважати складовими загального OEM із наголосом на окремому предметі дослідження. Організаційно-економічний механізм управління наданням ЗдТП потрібно розглядати як підсистему, що функціонує у складі телекомунікаційного підприємства.

Узагальнюючи наукові погляди на проблему визначення OEM управління наданням ТК послуг можна визначити, що це діалектична система формування цілей, завдань, принципів, функцій, моделей, форм та методів, які дозволяють перетворити в процесі управлінської діяльності елементи системи формування на необхідний її стан, тобто систему управління, із врахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, спрямованих на досягнення організаційно-економічної ефективності надання ЗдТП. Концептуальну схему OEM надання ЗдТП наведено на рис.1

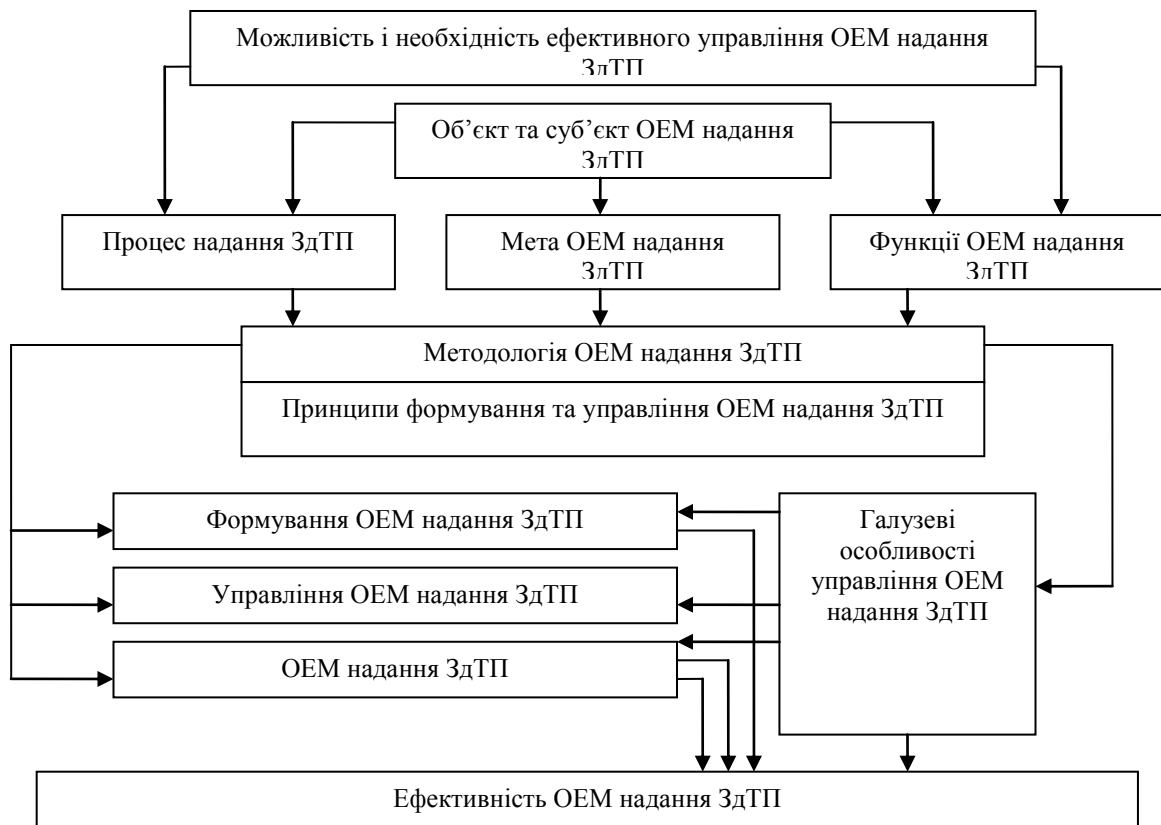

Рис. 1. Концептуальні положення OEM надання ЗлТП телекомунікаційними підприємствами

Висновки.

В роботі проаналізовано поняття економічного механізму у історичному досвіді ринкових трансформацій. Показано, що в умовах зміни методів господарювання і шляхів досягнення цілей, економічний механізм повинен постійно удосконалюватися, що сприятиме більш раціональному і ефективному управлінню економікою підприємств в умовах ринку.

В результаті досліджень автором запропоновано наступне тлумачення терміну OEM – це комплексна система, що складається з системи забезпечення, функціональної та цільової системи, які містять певну сукупність організаційних і економічних важелів, які впливають на економічні і організаційні параметри системи управління підприємством з метою забезпечення ефективності управління і отримання конкурентних переваг. Таке значення пропонується використовувати у ході наступних досліджень.

Зміст OEM надання ЗлТП ТК підприємства являє собою визначеним чином впорядкована сукупність елементів та процесів, що його утворюють. Це складна система, що включає декілька груп відношень.

Список використаних джерел

1. Политехнический словарь / [Редкол.: А.Ю. Ишлинский (гл. ред.) и др.]. – 3-е изд., перераб и доп. – М.: Советская энциклопедия, 1989. – 656 с. с.ил.

2. *Ферианц Я. Хозяйственный механизм и экономия времени / Я. Ферианц. – М. : Экономика, 1987. –191 с.*
3. *Конно, Т. Стратегия и структура предприятий /Т. Конно, [перевод с англ]. -М.: Прогресс, 1987. – 247с.*
4. *Мильнер Б. З. Управление территориально-производственными комплексами и программами их создания / Б. З. Мильнер, А. В. Кочетков, Д. Г. Левчук. – М.: Наука, 1985. – 232 с.*
5. *Дзарасов С. Производственные отношения и хозяйственный механизм / Солтан Сафарбиевич Дзарасов // Экономические науки.- 1979.- №1.- С. 30-33.*
6. *Кульман Анри. Экономические механизмы / А. Кульман.– М. : Прогресс.– Универс, 1993. – 192 с.*
7. *Лысенко, Ю. Организационно-экономический механизм управления предприятием/ Ю.Лысенко, П.Егоров// Экономика Украины. – Киев, 1997. - №1.- С.86.*
8. *Брюховецкая Н.Е. Экономический механизм предприятия в рыночной экономике / Н.Е. Брюховецкая // Социально-экономические аспекты промышленной политики. – Донецк: ИЭП НАН Украины. – 1999. – С.203-213.*
9. *Астапова, Г.В. Организационно-экономический механизм корпоративного управления в современных условиях реформирования экономики Украины/ Г.В.Астапова, Е.А.Астапова, Д.П. Дойко. – Донецк: Дон-ГУЭТ им. М.Туган-Барановского, 2001. – 526 с.*
10. *Москаленко В. П. Финансово - экономический механизм промышленного предприятия : [научно - методическое издание] / В. П. Москаленко, О. В. Шипунова; [под научной ред. В. П. Москаленко].–Сумы : Изд - во "Довкілля", 2003. – 176 с.*
11. *Козаченко Г. В. Організаційно-економічний механізм як інструмент управління підприємством / Г. В. Козаченко // Економіка. Менеджмент. Підприємництво: збірник наукових праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Вип. 11. – Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2003. – С. 107-109.*
12. *Баластрик Л.О., Транченко Л.В. Проблеми удосконалення організаційно-економічного механізму управління підприємством / Л.О. Баластрик, Л.В. Транченко // Теоретичні та прикладні питання економіки. Зб. наук. Праць – Вип. 7. – Київський університет. – 2005. – С. 188–195.*
13. *Моргачев, И.В. Организационно-экономический механизм управления эффективной деятельностью проектных организаций/ И.В. Моргачев. – Донецк, 2006 - №5 (77)*
14. *Малицький А.А. Організаційно-економічний механізм управління підприємством: сутність та структура [Електронний ресурс]. / А.А. Малицький - Режим доступу:- <http://intkonf.org>.*
15. *Паламарчук О.М. Сутність та формування організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства*

- [Электронный ресурс]. О.М.Паламарчук - Режим доступа: – <http://www.nbuv.gov.ua>
16. Довгань, Л.Е. Формирование организационно-экономического механизма эффективного управления предприятием / Л.Е. Довгань // Экономический вестник НТУУ «КПИ». – Киев, 2012. – №9. – Режим доступа: <http://econotyu.kpi.ua>
 17. Иванова С Л. Кредитный рейтинг в системе управления кредитным риском. Понятие и структура экономического механизма предприятия [Электронный ресурс] / С Л. Иванова. - 2010. - Режим доступа: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/63511.doc.htm.
 18. Ластаев Т.Т., Кайгородцев А.А. Механизм агропромышленной интеграции / Т.Т.Ластаев, А.А.Кайгородцев // Вестник Казахстано-Американского свободного университета. - 2006. - №4.- С.5-10
 19. Гросул В.А. Організаційний механізм формування та функціонування соціально-економічної системи підприємства / В. А. Гросул - [Электронный ресурс] : режим доступа -<http://www.confcontact.com>
 20. Зиновьев Ф. В. Формирование эффективных механизмов хозяйствования в агропромышленном комплексе Крыма / Ф.В.Зиновьев. – Симферополь : Таврия, 2001. –260 с.
 21. Економічна енциклопедія : [в 3 – х томах.] / за ред. С. В. Мочерного та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – Том 2. – 848 с.

Сазонова С.В. Научные основы формирования и реализации организационно-экономического механизма предоставления общедоступных телекоммуникационных услуг предприятиями в Украине. В статье представлена эволюция взглядов учёных-экономистов на проблему сущности и содержания организационно-экономического механизма предоставления общедоступных телекоммуникационных услуг. Дано авторское определение этой категории и предложена концептуальное положение организационно-экономического механизма предоставления телекоммуникационных услуг, внедрение которого направлено на повышение эффективности работы предприятия и его конкурентоспособности.

Sazonova S.V. Scientific bases of formation and implementation of the organizational and economic mechanism of public telecommunication services enterprises in Ukraine. The article presents the evolution of the views of economists to the problem of the nature and content of organizational and economic mechanism to provide public telecommunications services. An author's definition of Conceptual category and organizational economic mechanism for provision of telecommunication services, implementation of which is aimed at improving the efficiency of the company and its competitiveness.